

Любомир Омелянович Белей
(18.03.1962–12.05.2018)

12 травня 2018 року помер Любомир Омелянович Белей, мовознавець, педагог і громадський діяч, доктор філологічних наук, професор кафедри української мови філологічного факультету Ужгородського національного університету, засновник і директор науково-дослідного Інституту україністики ім. Михайла Мольнара, відомий широкому колу українських і зарубіжних учених.

Любомир Белей народився 18 березня 1962 р. в селищі Войнилів Івано-Франківської області. У 1983 р. він закінчив українське відділення філологічного факультету Ужгородського державного університету та вступив до аспірантури за спеціальністю «загальне мовознавство». У 1986 р. захистив кандидатську дисертацію «Варіантність антропонімів на різних рівнях української мови», а в 1997 р. — докторську дисертацію «Українська літературно-художня антропонімія кінця XVIII–XX ст.». З 1986 по 2000 рр. Л. О. Белей працював викладачем, доцентом, а згодом професором кафедри загального і слов'янського мовознавства, з 2000 р. — професором кафедри української мови Ужгородського національного університету, у 2005–2007 рр. — проректором з навчально-виховної роботи УжНУ.

Л. О. Белей досліджував українську та слов'янську ономастику, історію української літературної мови, питання соціолінгвістики й мовної політики, мову та культуру українців поза межами української держави. Він мав чималий доробок у сфері лексикографії та перекладу. Праці вченого лягли в основу багатьох дипломних і дисертаційних робіт. Під його керівництвом виконали й захистили кандидатські дисертації семеро науковців. Широке визнання в Україні та за її межами отримали монографії, словники, підручники Л. О. Белея, зокрема «Функціонально-стилістичні можливості української літературно-художньої антропонімії XIX–XX ст.» (1995), «Старослов'янсько-український словник» (2001), «Нова українська літературно-художня антропонімія» (2002), «Українські імена колись і тепер» (2010), «Ім'я дитини в українській родині» (2011), «Не минаючи ані титли... Лінгвобіографія старослов'янської мови» (2015), «“Русинський” сепаратизм: націєтворення in vitro» (2017). Він підготував до друку та опублікував маловідомі або рідкісні в Україні праці Д. Дорошенка, Ю. Шевельова, Є. Маланюка, А. Животка, Ф. Тихого, М. Мольнара.

Окремої згадки заслуговує останнє монографічне дослідження вченого «“Русинський” сепаратизм: націєтворення in vitro», що вийшла друком менше, як за рік до його смерті. У ньому автор дав різнобічний аналіз усіляких виявів «русинського» сепаратизму в Закарпатській області України та на суміжних теренах сусідніх держав. «До кінця XIX — початку XX ст. усі мешканці Галичини, Буковини, Закарпаття були русинами. <...> Усі ми — русини. Франко говорив, що він вигодуваний твердим руським хлібом <...>. Це наше велике лихо, що від нас украли самоназву», — вважав Любомир Белей.

Очолований професором Л. О. Белеєм Інститут україністики ім. М. Мольнара за порівняно нетривалий час видав друком понад два десятки наукових праць, наукових пам'яток, підручників і словників. Учений підтримував тісні наукові стосунки з українознавчими й слов'янськими осередками в Словаччині, Чехії, Сербії, Польщі, співпрацював з Інститутом мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України, брав участь у наукових конференціях, що відбувалися в інституті, публікувався в збірниках наукових праць і журналах «Мовознавство».

З душевним боєм усвідомлюємо, якої втрати зазнало українське мовознавство й університетська освіта зі смертю цього багатогранного науковця, прекрасного викладача, доброго товариша. Світла пам'ять про Любомира Омеляновича Белея не згасне в серцях усіх, хто його знав, любив і шанував.